

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Prolegomenon IV. De origine & processu querelarum adversus laxiorem
morum doctrinam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

PROLEGOMENON QUARTUM.

De Origine ac progressu querelarum adversus laxiorem morum doctrinam.

CAPUT PRIMUM.

Origo & progressus querelarum adversus laxiorem morum doctrinam.

Sunt quibus persuasum est, vel qui aliis persuadere conantur, querelas adversus laxiorem de moribus doctrinam, tunc demum incepisse, cum condemnata fuit doctrina Janſenii de Gratia & Libertate. Quasi unica, vel ferè unica querelarum istarum causa, quoddam fuerit recriminationis genus, seu livor arguendi de minimè sanà morum doctrinà, arguentes se de fide non sanà.

Verùm, ut non inficias eam Deum Opt. Max. (qui melius judicavit de malis benè facere, quàm mala esse non finire) ex isto malo tantum elicuisse bonum, laxioris utique Ethices reformationem: haud dubiè tamen altior est origo querelarum istarum. Utpote quæ eo ex tempore cœperunt, quo Casuum Summæ cœperunt ex proprio Casuistarum spiritu, visaque ipsis ratione, non ex Majorum traditione confici, ut constat ex dictis Prolegom. I. n. 62. ubi ostensum est ab anno 800. Concilia, Turonense III. Cabilonense, Moguntinum, & Parisiense VI. tanto zelo exarsisse adversus ejusmodi Casuum Summas, ut eas tamquam erroneas, laxiorique doctrinà referas condemnaverint, ignique adjudicaverint. Sed & pluribus antè sæculis D. Cyprianus epist. 28. & in L. de lapsis invecus fuerat in ejusmodi libros, dicens: *Hoc sunt ejusmodi libri Christianis, quod frugibus grandæ, quod turbidum sicut arboribus, quod armentis pestilens vastitas, quod navigiis sæva tempestas; solatium æterna spei adimunt, arborem à radice subvertunt, sermone morboſo ad lethale contagium serpunt, navem scopulis, ne ad portum perveniat, allidunt, &c.*

Sub finem verò sæculi XI. contra laxiores Ethicos insurrexerunt S. Petrus Damianus, & B. Gregorius VII. Pontifex Maximus, ut constat ex variis epistolis utriusque, necnon ex Apologetico pro Gregorio VII.

Sub finem sæculi XVI. S. Carolus Borromeus zelum suum adversus eosdem ostendit, variis in Orationibus habitis in Conciliis Mediolanensibus, ipso præſidente celebratis, sicut & in Pastoralibus suis Instructionibus.

Novissimo sæculo XVII. Facultas Parisiensis anno 1619. proſcripſit Librum Fr. Petri Milhard, Ord. S. Benedicti, inscriptum: *La grande quide des Curez, Vicaires & Confesseurs, Et I. Augusti 1641. Baunii libros de Theologia Mo-*

rali damnavit, tamquam continentes doctrinam nimis laxam dissolutamque. Et sequenti anno 1642. Clerus Gallicanus eosdem cenſuravit, tamquam *qui ad molliem & dissolutionem morum homines inducerent, equitati naturali, juri gentium adversarentur, blasphemias, usuras, simonias, quasi leviora peccata nequissime excusarent.*

Anno 1643. eadem Facultas Parisiensis ad instantiam Rectoris sui, varios instituit verbales processus, contra laxitates non paucas in Collegio Claromontano Parisiensi dictatas, ut constat ex Libello supplici per eandem Facultatem Parlamento Regio contra easdem oblato, mense Januario 1644. Eodem anno 1643. prodiit liber inscriptus: *Theologia Moralis Jesuitarum.* Quem D. Hallierus Doctor ac Professor Sorbonicus, ad sollicitationem quorundam Episcoporum, per Amicum Doctorem compilari fecit. Adversus quem Pinterellus, sub nomine Abbatis Boisseau, librum scripsit inscriptum: *Impostura ignorantieque libri, cui titulus, Theologia Moralis Jesuitarum: sed nullam in relatis laxitatibus imposturam, nullam ignorantiam alii demonstrarunt.*

Anno 1644. contra easdem laxitates, præſente Rege, Reginaque Matre, arrestum tulit Concilium Status, tamquam *que januam aperirent passionibus adimplendis, potius quam moderandis.*

Eodem anno 5. Aprilis, quatuor Galliarum Archiepiscopi ac duodecim Episcopi, Urbano VIII. scripserunt famosissimam illam epistolam, ubique ipsam (inquit Cardinalis de Aguirre) adversus licentiam quorundam Casuistarum in opinando, aientes (inter plura alia) quod iis, *divinorum Sacramentorum usus, qui sacer omnino ac salutaris esse debet, in perniciosum ac piis omnibus deplorandum abusum sapissime convertitur. Depravatis denique ac corruptis moribus blandimenta potius atque opimenta, quàm salubria remedia comparantur, ut è sententiis ex libris illorum fideliter excerptis nemini non apertum atque exploratum esse potest.* Eodem insuper anno, Octavius Archiepiscopus Senonensis Emin. Card. Francisco Barberino scripsit ut sequitur: *Eo mollietates animorum ac disciplina elanguescentis dissolutio processit, ut jam de vera penitentiâ, ac sincero amore Dei, loqui penè sit nefas. Hoc videlicet artificium hu-*

Prolegomenon Quartum.

90

mani generis hostis excogitavi, quo faciscens Religio degenerem illam laxitatem pro ipsa Religione obruderet, quasi à diverticulis ad viam regredi, à via aberrare sit. Quid enim præd. xii Apostolus, jam in multis hisce temporibus videtur impletum: sacram doctrinam non sustinebunt; querunt Magistros prurientes auribus; à veritate audium avertunt, ut ad fabulas convertantur. Ita aliter quorumlibet licentia flagitiorum, ita crux Christi evacuatur. Jam enim crimen ludus est, & poenitentia crimini datur. Sic illi in commendationem Libri de frequenti Communione. Quà epistolâ, & alterâ ad Innocentium X. id effecerunt ut causâ istius libri Romæ per biennium disculsâ, liber ab omni censura immunis exierit.

9 Anno 1649. die 6. Septembris, & 8. Octobris Facultas Lovaniensis censuravit propositiones quasdam Amici, tamquam humano generi perniciosas. Circa idem tempus Illustrissimus D. Octavius de Bellegarde, Archiepiscopus Senonensis, librum edidit, cui titulus, *Augustinus per seipsam docens Catholicos, & vincens Pelagianos*, eique præfixit epistolam ad Clerum suæ Diœcesis, in qua conqueritur, quod, in hac sæculi labe... non pauci... hominibus studiosiores placere, quam Deo; ad fovendam animorum mollietiam, austeriorem Evangelii normam inflectunt. Et infra: ingens aliud grassatur in dies malum, ex quo velut pestilenti ovo, timendum est ne quid Ecclesiæ Dei periculosius pullulet. Sunt enim, qui obstructo Scripturarum ac Patrum fonte, dissipatas sibi privatarum opinionum cisternas effodiunt. Ut cuique animus salit, ut cuique desipit cor, profanas in Ecclesiam novitates è Sophistarum argutiis, & ægotarum mentium excursionibus ortas inducit; quodque sacrilegum est, eas, avulsis è Scriptura ac Patribus ultrò citroque sententiis comprobatas, velut antiquas & à primis temporibus consecratas obrudunt; quasi ob nonnullam syllabarum potiùs quam rerum consonantiam, quæ recentissimam infantiam spirant, velut quibusdam vetustatis crustis obducta, cantiem mentiantur, &c.

10 Anno 1653. partim 30. Martii, partim 26. Aprilis Facultas Lovaniensis ad requisitionem Illustrissimi Archiepiscopi Mechliniensis septemdecim assertiones laxiorum Caluistarum judicavit in praxi non tolerandas, & auctoritate Superiorum prohibendas.

11 Sequenti anno 1654. ipsemet Illustrissimus Archiepiscopus Mechliniensis Jacobus Boonen ad sacram Eminentissimorum DD. Cardinalium S. Concilii Tridentini Interpretetum Congregationem scripsit epistolam, in qua sic conqueritur: Hoc est, Eminentissimi Patres, quod, urgente extremâ senectute meâ, ad dandam supremo Judici totius villicationis meæ rationem, supra dici potest, animum meum contristat, quod non tantum mundum in maligno esse positum, sed quotidie videam in pejus & pejus, refrigescente charitate, declinare.

Hujus miseranda declinationis causa (ut partim experientiâ propriâ probavi, partim ex iudicio & relatu virorum qui mihi ab integritate morum; zelo animarum, doctrinâ, & rerum usu probati sunt, sæpius cognovi) prima & potissima est, hodierna multorum Confessorum indulgentia, quâ nimis laxant habenas peccatoribus, fidentes quibusdam noviter inventis opinionibus quorundam Theologorum, quorum studium non tendit ad sectandam evangelicam veritatem, & traditam nobis à SS. Patribus vitæ normam, sed ad excusandas excusationes in peccatis, & eorum turpitudinem, pallio probabilitatis obvelandam. De quibus Propheta Ezechiel: Væ qui consuunt pulvillos sub omni cubito manus, & faciunt cervicalia sub capite universæ ætatis, ad capiendas animas. In ejusmodi perniciosis excessibus eò usque processum est, ut si quis omnia insolentia paradoxa ex quorundam libris & præxi excerpte velit, quibus hodie Ecclesiæ præcepta de observandis jejuniis, festis, lectione Horarum Canonicarum eluduntur, simonia, privata vindicta, mendacia, perjuria palliantur; obligatio vitandi occasiones peccatorum extenuatur; Sacramentorum valor & effectus evidenti periculo nullitatis exponuntur, non epistola una, sed liber integer conscribendus foret. Cum autem laxæ regulæ, quæ depravatis hominum affectibus allubescunt, facile eorum iudicio probentur; visî sibi (hoc successu) earum Authores utilem Ecclesiæ operam præstitisse, & ausi petulanter gloriari, se probabilitatum rotis quotidie Cali viam ampliarent, hoc est, terminos actæ viæ quæ ducit ad vitam, semel à prima & inflexibili Veritate fixos, denuò propriis suis adventionibus refrigerare. Dum adversus adulterinam hanc Theologiam solidioris doctrinæ, christianæque disciplinæ cultorum querelas audivi, & non cessant hæretici nobis vicini, impropere Ecclesiæ nostræ catholicæ talia à quibusdam ejus Doctoribus citare mores tradi, qualia nec inter genitæ audiuntur; laxiores & periculosiores articulos, quorum copia hæc jungitur, partim ex libris publicè editis, partim ex observatione praxis quorundam mihi fideliter relata colligi curavi, &c. Totius istius epistolæ tenorem per extensum refert Illustrissimus D. Fagnanus ad caput *ne imitari* de Constitut. n. 337. Dicit Archiepiscopi zelum Eminentissimi Cardinales multum laudarunt in responso suo de die 14. Novemb. 1654. ut proximè videbitur in epist. Episcopi Gandavenis (Antonii Trief) ad Facultatem Lovaniensem.

Anno 1655. Archiepiscopus expeditit Decretum, quo libros omnes Caramuelis, velut laxiorem doctrinam continentes, è Diœcesi sua proscripsit, ut videre est apud Synnichium in Saule I. I. n. 362.

Anno 1656. Parisienses & Rhotomagenses Parochi, juncto agmine, unanimique voluntate, in laxiores opiniones in dies crescentes invehi cœperunt, earumque damnationem apud suos

ſuos reſpectivè Superiores proſecuti ſunt, imò apud ipſum quoque generalem Cleri Gallicani Conventum.

Teſtatur hoc, ſimulque Cleri Gallicani ſuper ea re ſenſum exponit Vir ille in Gallia celebra- tiſſimus D. Antonius Godæus, Epiſcopus Ven- tiſſimus, unus ex præcipuis illius Conventus; in cenſura Apologiæ Caſuiſtarum, ubi ſic lo- quitur: „ In poſtremo Cleri Gallicani Con- ventu Pariſiſi habito 1656. Rhotomagenſes Parochi, ad illum remiſſi, itemque Pariſien- ſes, collectas ex recentioribus Caſuiſtis com- plures propoſitiones nobis excutiendas obtule- re. Harum omnes lectio horrore perculit; & propè abſuit, quin nobis aures obrurare- mus, ut Nicæni Patres, ne Atrii blaſphemias audirent, feciſſe memorantur. Magnus omnes zelus & ardor inceſſit, coërendæ perditorum illorum Scriptorum audaciæ, qui tam nefariè ſanctiſſima quæque Evangelii dogmata perva- runt, eamque morum diſciplinam in Eccle- ſiam invehunt, quæ non proſtrigatis Ethnicis pu- dori, ac Turcis non planè improbis offenſioni forent. Verùm quia Conventum urgebat ma- turus diſceſſus, nec tot varii Scriptores perle- gi in iſtis temporis anguſtiis poterant, quod ta- men ad ferendum grave conſideratumque, ac nullo præiudicio turbidum iudicium neceſſe erat; referente Abbate Cyronio... placuit Cle- ri impensis in lucem edi S. Caroli Borromæi, Cardinalis & Epiſcopi Mediolanenſis, Inſtitutio- nes ad Confeſſarios, ut donec Epiſcopi juridi- cis cenſuris tanto malo remedium adhiberent, interim hoc libello, tamquam aliquâ mole, reprimi poſſet novarum opinionum torrens, qui chriſtianam morum doctrinam perditum ibat.

14 Paulò ante id tempus, idem Illuſtriſſ. tunc Graſſenſis Epiſcopus, in Inſtructionibus Syno- dalibus ſcripſerat in hæc verba: „ Si Confeſ- ſarii omnes à tanta unanimiter abſtinerent in- dulgentia, quâ peccatores abutuntur, eandem- que pravos habitus corrigendi, ad cælumque perveniendi demonſtrarent viam, notabilis haud dubiè mutatio in Chriſtianis cerneretur. Cenſeo quidem à ferro eſſe abſtinendum & igne, præterquam in caſibus extremis: at ubi advenit extremitas, inſiciari nemo poteſt fer- ram & ignem adhibendum eſſe, ægrumque ad gemitus & vociferationes conſultius impellen- dum, quàm dimittendum ut moriatur. Quoties Judæi ſcandalizati ſunt ex ſermonibus Chriſti Salvatoris noſtri? an illos ideò mutavit? an ſua lenivit præcepta, de ſuiipſius abnegatione, crucis amore, mundi abrenuntiatione, odioque rerum omnium ſæcularium? Numquid Chri- ſtianus eſt vir deliciarum? imò vita ipſius, af- ſerente Tridentino, perpetua eſſe debet pœni- tentia. Quod ſi verum eſt de Chriſtiano; quid de peccatore, qui nihil habet chriſtiani, niſi nomen, quique glorioſam illam qualitatem fœ- davit non ſemel? Quomodò acta ad cælum via, quomodò à paucis inita, ſi veræ ſunt maximæ, quæ hodie circumferuntur, quibus

Tom. I.

via illa adeò dilataratur, ut nemo ſit qui per eam, cum ambitionibus, uſuris, luxibus, ſuperflui- tatibus ac deliciis ſuis percommode incedere non poſſit? An non verum eſt, in multis ho- die occaſionibus ſatis eſſe, ut quis ingenio pol- leat, quo ſuas cum dexteritate intentiones re- ſtituendo, peccata plurima deviter? Beatos Chriſtus ait idiotas & parvulos, id eſt; humiles & ſimplices, quoniam ipſorum eſt regnum cælorum. Verùm, noſtro hoc ſæculo, cælum (ſecundùm magis communes, magiſque re- ceptas propoſitiones) ingeniorum eſt dumtaxat ſublimium, magnatumque, pro quibus affi- duè conclamatur, *pax; pax*, quique canoni- zantur in vitâ, licet à ſanctitate longè diſtât. Hanc viam ineunt majori ex parte Directores conſcientiarum, & ſi non pro pœnitentium commoditate, certè pro ſua exiſtimatione, mundi- que iudicio, nec attendunt ad veram Dei gloriam; nec ad regulas Evangelicas, nec ad Sanctorum exempla, nec ad proximi damna, ut uſurpare liceat illud Pſalmiſtæ: *Salvum me fac Deus, quoniam defecit ſanctus, & dimi- nuta ſunt veritates à filiis hominum.* Ex recta adminiſtratione Sacramenti Pœnitentiæ pendet Eccleſiaſtica inſtauratio diſciplinæ, morumque in Chriſtianis reformatio. In declarationibus Caſuum contingentium, ſit vobis hæc genera- lis regula, ut eam ſemper eligatis opinionem, per quam Deus magis glorificatur, quæque majorem cum acta Evangelii via habet con- formitatem. Maxima valde periculosa illa eſt... quòd probabiliore relictâ liceat minus probabilem ſequi, &c.

Anno 1657. Illuſtriſſimus D. Antonius Trieſt, Gandavenſis Epiſcopus, ad Facultatem Lovanienſem ſcripſit ut ſequitur: „ Admodùm Re- verendi ac Eximii Domini, Illuſtriſſimus ac Re- verendiſſimus D. Archiepiſcopus Mechlinienſis, nuper defunctus, piæ ac recolendæ memoriæ, pro ſingulari ſua erga gregem ſibi commiſſum vigilantia & ſollicitudine, miſerat ante annos aliquot ſacræ veſtræ Facultati nonnullas propo- ſitiones Morales, admodùm laxas & pernicio- ſas, examinandas ac cenſurandas, ut, ſi ita iudicium ferret, earumdem praxim in Dicece- ſi ſua prohiberet, & animarum Rectoribus ac Confeſſariis expreſſè mandaret, ne ullo pacto eas ſequerentur, admitterent, aut docerent. Quod & juxta cenſuram veſtram præſtitit, ac facti ſui rationem ſacræ Congregationi Cardi- nalium, S. Concil. Trident. Interpretum, ape- ruit, dictasque propoſitiones, ut præfertur, cenſuratas tranſmiſit, ut authoritate ſua ſuperiori pium illud inceprum promovere dignarentur. Eminentiſſimi Patres zelum ac prudentiam ipſius, ut accepimus, ſummopere laudant, litteris ad ipſum datis Romæ 14. Novemb. 1654. & renuntiarunt dictas propo- ſitiones à ſe remiſſas ad ſacram Congregatio- nem Inquiſitionis Generalis examinandas, & qualificandas, ut eo peracto, opportunè tanto malo proſpiceretur. Remedium illud Chri- ſtiana Religioni & Eccleſiaſtica diſciplinæ per-

N

„ necessarium, hæcenus expectatum est, non-
 „ dum tamen obtentum.
 „ Interea experimur, summo animi nostri & pro-
 „ borum dolore, nimiam illam quorundam Re-
 „ centiorum licentiam in excogitandis vanis &
 „ inutilibus quaestionibus (quæ proficiunt potius
 „ ad impietatem, & serpunt ut cancer) stabi-
 „ liendisque novis opinionibus & commentis,
 „ continuè augeri, & invalescere; probabilita-
 „ tes, quibus solis inimitur, magis magisque re-
 „ cipi & confirmari; Ecclesiasticam disciplinam
 „ paulatim pessumdari; dogmata Evangelica ne-
 „ gligi; mores perverti, virtutes sperni, vitia
 „ speciosis pretextibus involvi, & à natura cor-
 „ rupta passim magnis amplexibus arripi, ac sen-
 „ tum omnem solidæ & sinceræ pietatis normam
 „ à fidelium cordibus exulare. Quibus enim
 „ modis & Authoribus quævis fermè cum jam
 „ sint probabilia, iisdem sunt & licita; men-
 „ dacia, fraudes, perjuria, calumniæ, homici-
 „ dia, usuræ, furta, simonia, & si quid nefan-
 „ di ipsa quoque natura exhorret, nonnisi à ru-
 „ dibus & idiotis modò perpetrati videntur. Acu-
 „ tiores verò, & sagaciores illi rerum inspecto-
 „ res, tot circumstantiis, suppositionibus, mo-
 „ dis, conditionibus, involucris, ista vitia no-
 „ runt obducere, & fucatâ malitiâ in virtutes
 „ quodammodò transformare, ut non solum ho-
 „ minibus, sed ipsimet Deo facile imponerent,
 „ si possent. Imò verò, principiis ipsorum in-
 „ hærendo, leges omnes & jura, tam positiva
 „ quàm naturalia, probabilitatibus tandem ce-
 „ dere debebunt, &c.

Et infra: „ urget interim subditarum ovium
 „ cura, à Supremo Pastore Christo Domino no-
 „ bis commissa, premit officii debitum, & instat
 „ reddenda ministerii ratio, ut pro viribus no-
 „ stris opportunum quantocius remedium affe-
 „ ramus: à nobis enim illam exigit, non ab il-
 „ lis, ad quos non pertinet de ovibus. Sed si
 „ speculator, id est Episcopus, viderit gladium,
 „ etiam perverſæ doctrinæ, venientem, & non
 „ infonuerit buccinâ, & populus se non custo-
 „ dierit, veneritque gladius, & tulerit de eis
 „ animam: ille quidem in iniquitate sua captus
 „ est; sanguinem autem ejus de manu spe-
 „ culatoris requiram, inquit Dominus apud Pro-
 „ phetam suum Ezechielem. Neque enim so-
 „ lummodò conqueritur paulò inferiùs, quòd
 „ Pastorum desidiâ & incuriâ greges facti sint in
 „ rapinam luporum, seu hæreticorum: verum
 „ etiam quòd oves factæ sint in devorationem
 „ omnium bestiarum agri, quæ licet apertè non
 „ invadant aut rapiant, occultè tamen inficiunt
 „ & devorant gregem. Ac per eas non incon-
 „ grue intelligi possent perniciosarum istarum
 „ opinionum magistri, qui speculationibus suis
 „ nonnisi terrena & carni allibescentiâ sapere vi-
 „ dentur, animos autem ad cælestia & verè chri-
 „ stiana non dirigunt... sed & Ecclesiastici viti,
 „ qui dogmatum non custodiunt veritatem, sed
 „ de suo corde confingunt, magistratque ha-
 „ bent præsumptionem suam, simili errore te-
 „ nentur; qui cum populo persuaserint vera esse

quæ fingunt, & in theatrali modum plau-
 „ sus concitaverint & clamores, immemores sunt
 „ imperitiæ suæ, & adducto supercilio, libra-
 „ tisque sermonibus, atque trutinatis, magistro-
 „ rum sibi assument autoritatem. Ut itaque
 „ conscientiæ meæ, & officio, hac in re, satis-
 „ faciam, præter antedictas propositiones nuper
 „ 30. Martii & 26. Aprilis 1653. à vestra Facul-
 „ tate censuratas, nonnullas alias hæc jungo,
 „ &c.

Subjungit autem 26. propositiones ultra 17. 16
 antè censuratas, quas eadem Facultas attentè,
 & iteratis sæpè vicibus, tam collegialiter quàm
 seorsim, pro materiæ gravitate perpensas, cen-
 „ suit tantoperè ab orthodoxis doctrinæ chri-
 „ stianæ principiis exorbitantes, tamque latam
 „ portam variis vitiis aperientes, ut omnes una-
 „ nimiter in ea fuerint sententia, Præfulum Ec-
 „ clesiæ esse, illas tanquam salutari Christi do-
 „ ctrinæ dissentaneas proſtigare, & à Dicoceſi-
 „ bus suis omni modo eliminare, recurrendo
 „ etiam in istum finem ad S. Sedem, &c. Quæ
 „ quidem 26. propositiones sicut & illæ 17. unâ
 „ cum earum censuris videri possunt apud Illu-
 „ strissimum Fagnanum ubi supra n. 339.

CAPUT II.

Querelarum, adversus laxiorem morum doctrinam, progressus ulterior.

Eodem anno 1657. Namurcensis Episcopus
 „ cum Synodo sua Diocesana reprobavit 17.
 „ novorum Casuistarum articulos, tamquam no-
 „ vitos, periculosos, salutisque animarum de-
 „ structivos, ut videre est apud Synnichium in
 „ Saüle l. 1. n. 414.

Cumque sub exitum ejusdem anni in Gallia
 „ prodidisset Apologia similibus Casuistarum, in
 „ qua laxitates plurimæ, opinionisque anima-
 „ rum perniciem inferentes propugnabantur, in
 „ eam tota penè Gallicana Ecclesia insurrexit,
 „ atque imprimis Parisienses Rhotomagensisque
 „ Parochi ad illam scriptis publicis oppugnandam,
 „ atque ad Ecclesiastica tribunalia defen-
 „ dendam convenerunt. Quorum hac in re ze-
 „ lum imitati Ambianenses, Nivernenses, Bello-
 „ vacenses, Ebroicenses, Andegavenses, Lexo-
 „ vienses, Senonenses, postulationibus suis, ty-
 „ pis editis, istius Apologiæ condemnationem
 „ apud suos respectivè Episcopos, magno ardo-
 „ re & instantiâ proſecuti sunt.

Anno 1678. subsecuta sunt judicia censura-
 „ que ejusdem Apologiæ per Archiepiscopos &
 „ Episcopos Aurelianensem, Tullensem, Seno-
 „ nensem, Aleſtensem, Apamiensem, Conve-
 „ nensem, Valatensem, Conſerantensem, Niver-
 „ nensem, Bellovacensem, Andegavensem, E-
 „ broicensem, Rhotomagensem, Lexoviensem,
 „ Bituricensem, Cadurcensem, Cathalaunensem,
 „ Sueſſionensem, Venciensem, Dinienſem, &c.
 „ qui omnes, unâ cum Ecclesiis, seu Synodis
 „ suis, Apologiam illam proſcriperunt, tam-
 „ quam perniciosis dogmatibus reſertant, Evan-

gelicis regulis contrariam, christianæ discipline corrupticem, dissolutionis ac mollietis inventricem, &c.

20 Unius verba referam Venciensis Episcopi, Antonii Godæi, Gallicanorum Præfulum Jubaris splendidissimi, atque ob omnigenas Episcopalis muneris dotes, editaque in lucem opera sole clariora, auroque pretiosiora, toto orbe celeberrimi. Qui sub finem censuræ suæ sic habet: „ Quo tempore credebamus fore; „ ut publicatio Instructionum S. Caroli sisteret „ cursum periculorum opinionum à Casuistis „ modernis invecstarum, apparuit perniciosus li- „ ber, inscriptus, *Apologia Casuistarum adver-* „ *sus calumnias Jansenistarum*, ad confirmandos „ errores omnes, extantes in libris ipsorum, ad „ erigendumque quoddam de veritate trophæum. „ Statim atque publicam vidit lucem, contra se „ mirandam in lectoribus omnibus provocavit „ indignationem. Enimverò propositum Autho- „ ris fuisse videtur, omnes colligere fordes, om- „ nes extravagantias, omnes judicii aberrationes, „ corruptiones omnes, in recentioribus Casuistis „ hinc inde dispersas, tam effrenique audaciæ „ tuetur, ut tam stupenda cæcitas digna sit quæ „ intimis coram Deo gemitibus desleatur, in „ eundemque Authorem quadret illud Augu- „ stini: *spargens venales cecitates super illicitas* „ *cupiditates*. Stylus ipsius abjectus, discursus „ puerilis, probationes languidæ, falsificationes „ Patrum allegatorum impudentissimæ, conclu- „ siones periculosa & falsa. Torum operis cor- „ pus venenatum in Morali Christianæ Patrono „ spirat furorem, quos infami hæreticorum no- „ mine traductos, conatur odiosos reddere. Ne- „ dum enim Parisiensibus, Rhotomagensibus, „ aliisque aliarum nobilium regni Civitatum Cu- „ ratis hæreticorum nomen affingit; sed & fan- „ tissimis Episcopis, Sacerdotibus probatissimæ „ virtutis; Religiosis spectatæ pietatis, quinque „ damnatarum à Papa propositionum damnatio- „ nem; debitamque à submississimis Catholicis „ erga S. Sedem obedientiam & submissionem „ omnimodam palam protestentibus. Adversus „ infelicissimum librum illum, primus vexillum „ erexit, Aurelianensis Episcopus; censurâ, zelo „ suo dignâ; in eum latâ, pro veritatis tuitio- „ ne, pro Ecclesiæ honore, pro animarum salut- „ te. Illustrissimi quoque Domini Archiepiscopi „ Senonensis, Rhotomagensis, Bituricensis, si- „ cut & Episcopi Bellovacensis, Andegavensis, „ Nivernensis, Alecensis, Convenensis, Apa- „ mienensis, Valatensis, Conseranensis, Tullenis, „ Ebroicensis, Lexoviensis, Cathalaunensis, Ca- „ durcensis; Vicarii etiam Generales Eminentiss. „ D. Cardinalis de Retz, Archiepiscopi Parisien- „ sis: ipsa denique Parisiensis Facultas, eruditiss. „ ac judiciosis censuris suis solemnè perhibue- „ runt testimonium horrois, adversus perverfas „ istius Apologiæ maximas concepti. Post tot „ judicia, tamen nostrum exigui sit ponderis, „ non possumus tamen zelum nostrum non ad- „ jungere zelo ipsorum, ne arguamur velut tunc „ obmutescentes, cum lupo circuit gregem, quæ-

Tom. I.

rens oves quas devoret. Declaramus igitur li- „ brum, inscriptum, *Apologia Casuistarum, &c.* „ diligenter à nobis lectum; studiosèque à no- „ bis examinatum, judicio nostro contrarium „ maximis Evangelicis, Christi exemplis, Apo- „ stolorum documentis, SS. Patrum placitis, „ Ecclesiæ decisionibus, securitati vitæ, hono- „ rique Principum, Ministrorum, Magistratum, „ quieti familiarum; ordinatæque societati ho- „ minum, ob ingentem numerum falsarum, te- „ meratarum, periculorum; erronearum, „ scandalosarumque propositionum; quarum „ suscipit patrocinium, &c.; Hactenus Episco- „ pus Venciensis.

Anno 1659. S. D. N. Alexander VII. 21. Au- „ gusti in Congregatione Generali S. Romanæ „ & Universalis Inquisitionis, eandem Apolo- „ giam damnavit; & pro damnata prohibitaque „ haberi voluit, sub pœnis ac censuris in Con- „ cilio Tridentinò; & in Indice librorum pro- „ hibitorum contentis.

Cumque non obstantibus omnibus hisce cen- „ suris, anno 1664. typis Lugdunensibus prodii- „ set Amadæi Guimenii Lomarenis opusculum, „ singularia universæ ferè Theologiæ Moralis „ complectens, adversus quorundam expo- „ stulationes, contra nonnullas Jesuitarum opinio- „ nes, &c. rursus tota ferè Gallia classicum ce- „ cinit adversus librum illum, velut adversus anti- „ Evangelium, seu congeriem opinionum adver- „ santium Evangelicis regulis; morumque inte- „ gritati, ac publicæ honestati, quæ in laxiori- „ bus aliis Authoribus dispersæ sunt. Quas om- „ nes licet Amadæus specialiter non probet, imò „ specialiter aliquas improbare videatur; videtur „ tamen generalitèr approbare, dum ex una par- „ te exhibet illas tamquam gravi autoritate non „ destitutas; ex alia verò parte pag. 27. docet, „ ex autoritate unius tantum posse quem in „ praxi sequi opinionem; velut ab extrinseco „ probabilem, in praxique tutam; quam ipse à „ principiis intrinsecis falsam improbabilemque „ existimat. Ex lecturaque operis, maximè Pra- „ fationis, & coronidis, apparet, Amadæi illo „ in opusculo seipsum fuisse; omnes illas pro- „ positiones ab omni censura immunes, extrin- „ secæque probabilitatis munimine tutas præstare, „ quæ (ut in Præfatione ait) *ut improbables,* „ *scandalosæ, temerariæ, & erroneæ, & Jesuita-* „ *rum commenta in libro Anonymi notantur.* Un- „ de hanc eidem opusculo coronidem imposuit: „ *Ex dilis jam apparet, qua veritate, quo jure,* „ *quo zelo Anonymus in suo garrat libello, pro-* „ *positiones præobjectas, &c. falsas, improbables,* „ *scandalosæ, temerarias, & erroneas; &c. Quo-* „ *modo enim scandalosæ & erroneæ, quas Ecclesia* „ *in tot tantisque Doctoribus opiniones non corri-* „ *git, &c. nullibi ergo scandalum, nullibi error.* „ Ecce quomodo omnium illarum propositionum „ suscipit patrocinium, nullamque ex illis agnos- „ cit scandalosam esse, vel improbabilem, mo- „ tus argumento levissimo, quod nulla opinio „ Authoris, Modernorum quorundam astima- „ none gravis; ab Ecclesia non correctâ, jure

N 2

centeri possit improbabilis, vel scandalosa. Cujus oppositum constat, tum ex cap. *cum jam dudam*, de præbend. ubi Alexander III. ait, quòd multa per patientiam tolerantur, quæ, si deducta fuerint ad iudicium, exigente justitiâ non debeant tolerari. Tum ex condemnatione hujus propositionis per Alex. VII. *Si liber sit juris & moderni, debet opinio censei probabilis, dum non constet rejectam esse ab Apostolica Sede, tamquam improbabilem.* Tum denique ex condemnatione tot aliarum propositionum, per eundem Alexandrum VII. & Innocentium XI. qui eas scandalosas perniciosasque declararunt, & doceri prohibuerunt, non obstante quòd eas à tot & tanti Doctoribus traditas Ecclesia per patientiam aliquamdiu tolerasset, nec correxisset. Quarum quidem damnatarum propositionum complures in præfato Amadæi libro continentur.

23 Quamobrem liber ille Amadæi Guimenii die 5. Aprilis 1666. à Congregatione Cardinalium, præposita Indici librorum prohibitorum; & rursus die 12. Septembris 1675. à Generali Inquisitione Romana prohibitus fuit. Cùmque, non obstante iteratâ illâ prohibitione, laxioris Ethices amatores & patroni, debita Romanis Decretis obedientiæ immemores, non desisterent à distractione lecturaque libri illius, S. D. N. Innocentius XI. die 16. Septembris 1680. eundem librum, tamquam perniciosam, & Christi fidelium infectivam doctrinam continentem, terribili Vaticani fulmine percussit, editâ adversus illum Bullâ quam c. 6. per extensum proferemus.

24 Sed & S. D. N. Alexander VII. die 24. Septembris 1665. audiens opiniones christianæ vitæ relaxativas, & animarum perniciem inferentes, in dies excrefcere, in Congregatione Generali S. Rom. Inquisitionis viginti octo hujusmodi propositiones, ac rursus 18. Martii 1666. alias septemdecim, ut minimum, tamquam scandalosas condemnavit, perniciosasque declaravit.

25 Cùmque R. P. Franciscus Jacops è Soc. Jesu S. Theol. Duaci Professor anno 1675. dictasset varias propositiones de absolutione recidivorum, & existentium in proxima peccandi occasione, quibus indulgentior esse visus est peccatoribus, nec satis eorum saluti, validæque & fructuosæ absolutioni consulere, Illustrissimus ac Reverendissimus D. Guido de Seve, Episcopus Atrebatensis, septem ex propositionibus ipsius censurâ in eas latâ 7. Novembris 1675. periculosas, falsas, scandalosas, ad Sacramenti Pœnitentiæ relaxationem tendentes, injustarum, remeritarum, præcipitarumque absolutionum necessitatem Confessatis inducentes, evangelicæ denique doctrinæ manifestè contrarias declaravit, & ut tales omnibus suæ Diocesis Prædicatoribus & Confessariis inhibuit. Quam censuram inhibitionemque 26. alii Episcopi Galliarum & Belgii plurimum laudarunt, probarunt & commendarunt. Et ipsemet R. P. Franciscus Jacops anno 1679.

ut vidit & recognovit earum nonnullas condemnatas per Sanctiss. D. N. Innocentium XI. paucis ante obitum suum diebus eas retractavit, advocatoque uno ex nostris Patribus Insulensibus, per eum me rogari fecit, ut hanc ipsius retractionem, datâ occasione, toti mundo notam facerem. Quod modò facio, juramento, ubi opus fuerit, firmare paratus, me nihil hac in re, nisi quod verum est, scribere.

Anno 1679. ad SS. D. N. Innocent. XI. 26 querelas de indecenti administratione SS. Eucharistiæ, venialiumque peccatorum Sacerdotibus non approbatis factâ Confessione, Sacra Congregatio Cardinalium, Concilii Tridentini Interpretum, approbante, decretumque hac de re editum, publicari mandante eodem SS. Domino, prohibuit S. Eucharistiam deferri in crumena, aut secreto, ad existentes domi, etiam infirmos. Et ne venialium Confessio simplici fieret Sacerdoti, ab Ordinario non approbato.

Eodem anno 1679. die 2. Martii, cùm deputati Lovanienfes Apostolica Sedi detulissent varias Neotericorum opinionos noxias, arctamque celi viam nimium relaxantes, idem Sanctiss. D. N. Innocentius XI. laxioris Ethices reformationem ab Alexandro inchoatam profectui volens, ultra eas quas Alexander VII. condemnaverat, sexaginta quinque ex iis opinionibus, ut minimum, tamquam scandalosas & in praxi perniciosas, omninò prohibuit & condemnavit. Et anno 1682. in Generali Inquisitione Romana.....

CAPUT III.

Quadragesima quinque propositiones laxioris Ethices, per Alexandrum VII. condemnatae, seu duplex Alexandri VII. adversus eas decretum.

Feria 5. die 24. Septembris 1665. in Generali Congregatione S. Romane Inquisitionis, &c. Sanctissimus D. N. (Alexander VII.) audiens non sine magno animi sui merore complures opiniones christianæ discipline relaxativas, & animarum perniciem inferentes, partim antiquatas verum suscipiari, partim noviter prodire: & summam illam luxuriantium ingeniorum licentiam in dies magis excrefcere, per quam in rebus ad conscientiam pertinentibus modus opinandi irrepsit alienus omninò ab Evangelicæ simplicitate, sanctorumque Patrum doctrinâ, & quem si pro recta regula fideles in praxi sequerentur, ingens irreputata esset vitia christiana corruptela. Quare ne ullo unquam tempore vitæ salutis, quam Suprema Veritas, Deus, cuius verba in æternum permanent, arctam esse desinon, in animarum perniciem dilatarî, seu verum perverum coningeret; idem Sanctissimus D. N. ne oves sibi crednas ab hujusmodi spatiosa latæque, per quam vir ad perditionem, via, pro pastoralis sollicitudine, in rectam semitam evocaret, earundem opinionum examen pluribus in sacra

*Theologia Magistris, & deinde Eminentissimis ac Reverendissimis D.D. Cardinalibus contra hereticam praevitatem Generalibus Inquisitoribus ser-
vato commisit: qui tantum negotium strenue ag-
gressi, eique sedulo incumbentes, & mature dis-
cessis usque ad hanc diem infrascriptis proposi-
tionibus, super unaquaque ipsarum sua suffragia
Sanctitati Suae sigillatim exposuerunt.*

- 29 1. Homo nullo unquam vitae suae tempore tenetur elicere actum fidei, spei, & charitatis, ex vi praeceptorum divinatorum ad eas virtutes pertinentium.
2. Vir equestris ad duellum provocatus, potest illud acceptare, ne notam timiditatis apud alios incurrat.
3. Sententia asserens Bullam Coenae solum prohibere absolutionem haereticis, & aliorum criminum, quando publica sunt, & id non derogare facultati Tridentini, in qua de occultis criminibus sermo est, anno 1629. 18. Julii in Consistorio sacrae Congregationis Eminentissimorum Cardinalium visa & tolerata est.
4. Praelati Regulares possunt in foro conscientiae, absolvere quoscunque saeculares ab haereticis occulta, & ab excommunicatione propter eam incurta.
5. Quamvis evidenter tibi constet Petrum esse haereticum, non teneris denunciare, si probare non possis.
6. Confessarius, qui in sacramentali Confessione tribuit poenitentem cartam postea legendam in qua ad venerem incitat, non censetur, sollicitasse in Confessione, ac proinde non est denunciandus.
7. Modus evadendi obligationem denunciandae sollicitationis est: si sollicitatus confiteatur cum sollicitante, hic potest ipsum absolvere absque onere denunciandi.
8. Duplicatum stipendium potest Sacerdos pro eadem Missa licite accipere, applicando petenti partem etiam specialissimam fructus, ipsimet Celebranti correspondentem, idque post Decretum Urbani VIII.
9. Post Decretum Urbani potest Sacerdos, cui Missae celebrandae traduntur, per alium satisfacere, collato illi minori stipendio, alia parte stipendii sibi retenta.
10. Non est contra iustitiam pro pluribus sacrificiis stipendium accipere, & sacrificium unum offerre; neque etiam est contra fidelitatem, etiam si promittam, promissione etiam juramento firmata, dari stipendium, quod pro nullo alio offeram.
11. Peccata in Confessione omissa, seu oblita, ob instans periculum vitae, aut ob aliam causam, non tenemur in sequenti Confessione exprimere.
12. Mendicantes possunt absolvere à casibus Episcopis reservatis, non obtenta ad id Episcoporum licentia.
13. Satisfacit praecepto annuae Confessionis, qui confitetur Regulari Episcopo praesentato, sed ab eo injuste reprobo.
14. Qui facit Confessionem voluntarie nul-

lam, satisfacit praecepto Ecclesiae.

15. Poenitens propria auctoritate potest substituere sibi alium, qui loco ipsius poenitentiam adimpleat.
16. Qui Beneficium curatum habent, possunt sibi eligere in Confessarium simplicem Sacerdotem, non approbatum ab Ordinario.
17. Est licitum Religioso, vel Clerico, calumniatorem gravia crimina de se vel de sua Religione spargere minantem occidere, quando alius modus defendendi non suppetit; uti suppetere non videtur, si calumniator sit paratus, vel ipsi Religioso, vel ejus Religioni publice & coram gravissimis viris praedicta impingere, nisi occidatur.
18. Licet interficere falsum accusatorem, falsos testes, ac etiam Judicem, à quo iniqua certo imminet sententia, si alia via non potest innocens damnum evitare.
19. Non peccat maritus, occidens, propria auctoritate, uxorem in adulterio deprehensam.
20. Restitutio à Pio V. imposita Beneficiariis non recitantibus, non debetur in conscientia ante sententiam declaratoriam Judicis, eo quod sit poena.
21. Habens Capellaniam collativam, aut quodvis aliud Beneficium Ecclesiasticum, si studio litterarum vacet, satisfacit suae obligationi, si Officium per alium recitet.
22. Non est contra iustitiam Beneficia Ecclesiastica non conferre gratis, quia Collator conferens illa Beneficia Ecclesiastica, pecuniâ interveniente, non exigit illam pro collatione Beneficii, sed veluti pro emolumento temporali, quod tibi conferre non tenebatur.
23. Frangens jejunium Ecclesiae, ad quod tenetur, non peccat mortaliter, nisi ex contemptu vel inobedientia hoc faciat, puta quia non vult se subicere praecepto.
24. Mollities, sodomia, & bestialitas, sunt peccata ejusdem speciei infima; ideoque sufficit dicere in Confessione, se procurasse pollutionem.
25. Qui habuit copulam cum soluta, satisfacit Confessionis praecepto, dicens: Commisi cum soluta grave peccatum contra castitatem, non explicando copulam.
26. Quando litigantes habent pro se opiniones aequè probabiles, potest Judex pecuniam accipere pro ferenda sententia in favorem unius praeter alio.
27. Si liber sit alicujus junioris & moderni, debet opinio censeri probabilis, dum non constat rejectam esse à Sede Apostolica tamquam improbabilem.
28. Populus non peccat, etiam si absque ulla causa non recipiat legem à Principe promulgatam.
- Quibus peractis, dum similibus propositionum examini cura & studium impenditur, interea idem Sanctissimus, re mature considerata, statuit & decrevit, praedictas propositiones, & unamquamque istarum, ut minimum, tamquam scandalosas esse damnandas & pro-

hibendas, sicut eas damnat & prohibet: ita ut quicumque illas aut conjunctim aut divisim docuerit, defenderit, ediderit, aut de eis etiam disputativè, publicè aut privatim tractaverit, nisi forsan impugnando, ipso facto incidat in excommunicationem, à qua non possit (præterquam in articulo mortis) ab alio, quacumque etiam dignitate fulgente, nisi à pro tempore existente Romano Pontifice absolvi. Insuper districtè in virtute S. Obedientiæ, & sub interminatione divini judicii prohibet omnibus Christi fidelibus, cujuscumque conditionis, dignitatis ac status, etiam speciali, & specialissimâ notâ dignis, ne prædictas opiniones, aut aliquam ipsarum ad praxim deducant.

31. Feriâ quintâ die 18. Martii 1666. in Congregatione Generali sanctæ Romanæ & Universalis Inquisitionis coram eodem Sanctissimo D. N. &c.

Sanctissimus D. N. post latum decretum die 24. Septembris proximè elapsi, quo viginti octo propositiones damnatæ fuerunt, examinatis sedulò & accuratè usque ad hanc diem infrascriptis aliis, quadragesimum quintum numerum implentibus, per plures in sacra Theologia Magistros, ac per Eminentissimos ac Reverendissimos DD. Cardinales adversus hæreticam pravitatem Generales Inquisitores, eorum suffragia sigillatim super unaquaque istarum audivit.

29. In die jejunii qui sæpiùs quid modicum comedit, etsi notabilem quantitatem in fine comederit, non frangit jejunium.

30. Omnes officiales qui in republica corporaliter laborant, sunt excusati ab obligatione jejunii, nec debent se certificare, an labor sit compatibilis cum jejunio.

31. Excusantur absolutè à præcepto jejunii omnes illi, qui iter agunt equitando, utcumque iter agant, etiamsi iter necessarium non sit, & etiamsi iter unius diei conficiant.

32. Non est evidens, quòd consuetudo comedendi ova & lactinia in Quadragesima obliget.

33. Restitutio fructuum, ob omissionem Horarum, suppleri potest per quascumque elemosinas quas antea Beneficiarius de fructibus Beneficii sui fecerit.

34. In die Palmarum recitans Officium Paschale, satisfacit præcepto.

35. Unico Officio potest quis satisfacere duplici præcepto, pro die præsentis & crastinò.

36. Regulares possunt in foro conscientie uti privilegiis suis, quæ sunt expressè revocata per Concilium Tridentinum.

37. Indulgentiæ concessæ Regularibus, & revocatæ à Paulo V. hodie sunt revalidatæ.

38. Mandatum Tridentinè, factum Sacerdoti sacrificanti ex necessitate cum peccato mortali, confitendi quamprimum, est consilium, non præceptum.

39. Illa particula, *quamprimum*, intelligitur, cum Sacerdos suo tempore confitebitur.

40. Est probabilis opinio quæ dicit, esse tantum veniale osculum habitum ob delectationem carnalem & sensibilem, quæ ex osculo oritur, secluso periculo consensus ulterioris, & pollutionis.

41. Non est obligandus concubinarius ad ejiciendam concubinam, si hæc nimis utilis esset ad oblectamentum concubinarii, vulgo *regalo*; dum deficiente illo nimis ægrè ageret vitam, & aliæ epulæ tædiò magno concubinarium afficerent, & alia famula nimis difficilè inveniretur.

42. Licitum est mutuanti, aliquid ultra fortem exigere, si se obliget ad non repetendam fortem usque ad certum tempus.

43. Annuum legatum pro anima relictum non durat plusquam per decem annos.

44. Quoad forum conscientie, reo correcto, ejusque contumaciâ cessante, cessant censurae.

45. Libri prohibiti, donec expurgentur, possunt retineri, usque dum adhibitâ diligentia corrigantur.

Quibus maturè pensatis, idem Sanctissimus statuit ac decrevit, prædictas propositiones, & unamquamque illarum, ut minimùm, tamquam scandalosas, esse damnandas & prohibendas, sicut eas damnat & prohibet. Ita ut quicumque illas aut conjunctim aut divisim docuerit, defenderit, ediderit, aut de eis etiam disputativè, publicè aut privatim tractaverit, nisi forsan impugnando, ipso facto incidat in excommunicationem, à qua non possit (præterquam in articulo mortis) ab alio, quacumque etiam dignitate fulgente, nisi à pro tempore existente Romano Pontifice absolvi.

Insuper districtè in virtute S. Obedientiæ, & sub interminatione divini judicii prohibet omnibus Christi fidelibus, cujuscumque conditionis, dignitatis, ac status, etiam speciali & specialissimâ notâ dignis, ne prædictas opiniones, aut aliquam ipsarum ad praxim deducant.

CAPUT IV.

Sexaginta quinque propositiones, christianam disciplinam relaxantes, per Innocentium XI. condemnatae.

Feriâ quintâ die 11. Martii 1679. in generali Congregatione S. Romanæ & Universalis Inquisitionis coram Innocentio XI. Decretum emanavit tenoris sequentis.

Sanctissimus D. N. Innocentius Papa XI. prædictus, ovium sibi à Deo creditarum salutè sedulò incumbens, & salubre opus in segregandis noxiis doctrinarum pascuis ab innoxiiis, à fel. record. Alexandro VII. Prædecessore suo inchoatum prosequi volens, plurimas propositiones, partim ex diversis, vel libris, vel thesibus seu scriptis excerptas, & partim noviter adinventas, Theologorum plurium examini,

mini, & deinde Eminentissimis ac Reverendissimis DD. Cardinalibus contra hereticam pravitatem Generalibus Inquisitoribus subjecit. Quibus propositionibus sedulo & accuratè sapientius discussis, eorundem Eminentissimorum Cardinalium & Theologorum votis, per Sanctitatem Suam auditis: idem Sanctissimus D. N. re postea maturè consideratâ, statuit & decrevit pro nunc sequentes propositiones, & unamquamque ipsarum, sicut jacent, ut minimum tamquam scandalosâs, & in praxi perniciosâs, esse damnandas & prohibendas, sicut eas damnat, & prohibet. Non intendens tamen Sanctitas Sua per hoc Decretum alias propositiones, in ipso non expressas, & Sanctitati suæ quomodolibet, & ex quacumque parte exhibitâs vel exhibendas, ullatenus approbare.

1. Non est illicitum in Sacramentis conferendis sequi opinionem probabilem de valore Sacramenti, relicta tutiore, nisi id veret lex, conventio, aut periculum gravis damni incurrendi; hinc sententiâ probabilis tantum utendum non est in collatione Baptismi, Ordinis Sacerdotalis aut Episcopalis.

2. Probabiliter existimo, Judicem posse judicare juxta opinionem etiam minus probabilem.

3. Generatim dum probabilitate, sive intrinsecâ, sive extrinsecâ, quantumvis tenui, modò à probabilitatis finibus non exeat, confissi aliquid agimus, semper prudenter agimus.

4. Ab infidelitate excusabitur infidelis non credens, ductus opinione minus probabili.

5. An peccet mortaliter, qui actum dilectionis Dei semel tantum in vita eliceret, condemnare non audemus.

6. Probabile est, ne singulis quidem quinquenniis per se obligate præceptum charitatis erga Deum.

7. Tunc solum obligat, quando tenemur justificari, & non habemus aliam viam, quâ justificari possumus.

8. Comedere & bibere usque ad satietatem, ob solam voluptatem, non est peccatum, modò non obstat valetudini, quia licitè potest appetitus naturalis suis actibus frui.

9. Opus conjugii, ob solam voluptatem exercitum, omni penitus caret culpâ, ac defectu veniali.

10. Non tenemur proximum diligere actu interno & formali.

11. Præcepto proximum diligendi satisfacere possumus per solos actus externos.

12. Vix in secularibus invenies, etiam in Regibus, superfluum statui. Et ita vix aliquis tenetur ad eleemosynam, quando tenetur tantum ex superfluo statui.

13. Si cum debita moderatione facias, potes absque peccato mortali de vita alicujus tritari, & de illius morte naturali gaudere, illam inefficaci affectu petere & desiderare; non quidem ex displicentia personæ, sed ob aliquod temporale emolumentum.

14. Licitum est absoluto desiderio cupere mortem patris, non quidem ut malum patris, sed ut bonum cupientis, quia nimirum ei obventura est pinguis hæreditas.

15. Licitum est filio gaudere de parricidio parentis à se in ebrietate perpetrato, propter ingentes divitias inde ex hæreditate consecutas.

16. Fides non censetur cadere sub præceptum speciale, & secundum se.

17. Satis est actum fidei semel in vita elicere.

18. Si à potestate publica quis interrogetur, fidem ingenue confiteri, ut Deo, & fidei gloriosum confuso; tacere, ut peccaminosum per se non damno.

19. Voluntas non potest efficere, ut assensus fidei in seipso sit magis firmus, quam mereatur pondus rationum ad assensum impellentium.

20. Hinc potest quis prudenter repudiare assensum, quem habebat supernaturalem.

21. Assensus fidei supernaturalis, & utilis ad salutem, stat cum notitia solum probabili revelationis, imò cum formidine, quâ quis formidet, ne non sit locutus Deus.

22. Nonnisi fides unius Dei necessaria videtur necessitate mediæ, non autem explicita remuneratoris.

23. Fides latè dicta, ex testimonio creaturarum, similive motivo, ad justificationem sufficit.

24. Vocare Deum in testem mendacii levis; non est tanta irreverentia, propter quam veliaut possit hominem damnare.

25. Cum causa licitum est jurare, sine animo jurandi, sive res sit levis, sive gravis.

26. Si quis, vel solus, vel coram aliis, sive interrogatus, sive propriâ sponte, sive recreationis causâ, sive quocumque alio sine juret, se non fecisse aliquid, quod reverâ fecit, intelligendo intra se aliquid aliud, quod non fecit, vel aliam viam ab ea, in qua fecit, vel quodvis aliud additum verum, reverâ non mentitur, nec est perjurus.

27. Causa justa utendi his amphibologiis est, quoties id necessarium aut utile est ad salutem corporis, honorem, res familiares tuendas, vel ad quemlibet alium virtutis actum, ita ut veritatis occultatio censeatur tunc expediens & studiosa.

28. Qui mediante commendatione, vel munere, ad Magistratum, vel Officium publicum promotus est, poterit cum restrictione mentali præstare juramentum, quod de mandato Regis à similibus solet exigi, non habito respectu ad intentionem exigentis, quia non tenetur fateri crimen occultum.

29. Urgens merus gravis est causa justa Sacramentorum administrationem simulandi.

30. Fas est viro honorato occidere invasorem, qui nititur calumniam inferre, si aliter hæc ignominia vitari nequit; idem quoque dicendum, si quis impingat alapam, vel fuste percutiat, & post impactam alapam, vel ictum fustis, fugiat.

31. Regulariter possum occidere furem pro conservatione unius aurei.
32. Non solum licitum est defendere defensione occisiva, quae actu possidemus, sed etiam ad quae jus inchoatum habemus, & quae nos possessuros speramus.
33. Licitum est, tam haeredi, quam legatario, contra injuste impediendum, ne vel haereditas adeatur, vel legata solvantur, se taliter defendere, sicut & jus habenti in cathedra, vel praebendam, contra eorum possessionem injuste impediendum.
34. Licet procurare abortum ante animationem foetus, ne puella deprehensa gravida occidatur aut infametur.
35. Videtur probabile, omnem foetum, quamdiu in utero est, carere anima rationali, & tunc primum incipere eandem habere, cum paritur; ac consequenter dicendum erit, in nullo abortu homicidium committi.
36. Permissum est furari, non solum in extrema necessitate, sed etiam in gravi.
37. Famuli & famulae domesticae possunt occulte heris suis surripere, ad compensandam operam suam, quam majorem judicant salario, quod recipiant.
38. Non tenetur quis, sub poena peccati mortalis, restituere quod ablatum est per pauca furta, quantumcumque sit magna summa totalis.
39. Qui alium movet aut inducit ad inferendum grave damnum tertio, non tenetur ad restitutionem istius damni illati.
40. Contractus *mohatra* licitus est, etiam respectu ejusdem personae, & cum contractu retrovenditionis praeviae inito, cum intentione lucri.
41. Cum numerata pecunia pretiosior sit numeranda, & nullus sit qui non majoris faciat pecuniam praesentem quam futuram, potest creditor aliquid ultra sortem a mutuatario exigere, & eo titulo ab usura excusari.
42. Usura non est, dum ultra sortem aliquid exigitur, tamquam ex benevolentia & gratitudine debitum, sed solum si exigatur tamquam ex justitia debitum.
43. Quidni non nisi veniale sit, detrahentis auctoritatem magnam, sibi noxiam, falso crimine elidere?
44. Probabile est non peccare mortaliter, qui imponit falsum crimen alicui, ut suam justitiam & honorem defendat. Et si hoc non sit probabile, vix ulla erit opinio probabilis in Theologia.
45. Dare temporale pro spirituali, non est simonia, quando temporale non datur tamquam pretium, sed dumtaxat tamquam morivum conferendi vel efficiendi spirituale, vel etiam quando temporale sit solum gratuita compensatio pro spirituali, aut e contra.
46. Et id quoque locum habet, etiamsi temporale sit principale motivum dandi spirituale, imò etiamsi sit finis ipsius rei spiritualis, sic ut illud pluris aestimetur, quam res spiritualis.
47. Cum dixit Concilium Tridentinum; eos, alienis peccatis communicantes, mortaliter peccare, qui, nisi quos digniores & Ecclesiae magis utiles ipsi judicaverint, ad Ecclesias promovent; Concilium, vel primò videtur per hoc *digniores* non aliud significare velle, nisi dignitatem eligendorum, sumpto comparativo pro positivo; vel secundò, locutione minus propria ponit digniores, ut excludat indignos, non verò dignos; vel tandem loquitur tertio, quando fit concursus.
48. Tam clarum videtur, fornicationem secundum se nullam involvere malitiam, & solum esse malam, quia interdicta, ut contrarium omnino rationi dissonum videatur.
49. Mollities jure naturae prohibita non est. Unde si Deus eam non interdixisset, saepe esset bona, & aliquando obligatoria sub mortali.
50. Copula cum conjugata, consentiente marito, non est adulterium, adedque sufficit in Confessione dicere, se esse fornicatum.
51. Famulus, qui submissis humeris scienter adjuvat herum suum ascendere per fenestras, ad stuprandam virginem; & multoties eidem subierit deferendo scalam, aperiendo januam, aut quid simile cooperando, non peccat mortaliter, si id faciat metu notabilis detrimenti, puta ne à domino malè tractetur, ne torvis oculis aspiciatur, ne domo expellatur.
52. Praeceptum servandi festa, non obligat sub mortali, seposito scandalo, modò absque contemptu.
53. Satisfacit praeepto Ecclesiae, de audiendo Sacro, qui duas ejus partes, imò quatuor simul à diversis Celebrantibus audit.
54. Qui non potest recitare Matutinum & Laudes, potest autem reliquas Horas, ad nihil tenetur: quia major pars trahit ad se minorem.
55. Praecepto Communionis annuae satisfacit per sacrilegam Corporis Domini manducationem.
56. Frequens Confessio & Communio, etiam in his qui gentiliter vivunt, est nota praedestinationis.
57. Probabile est sufficere attritionem naturalem, modò honestam.
58. Non tenemur Confessario interroganti fateri peccati alicujus consuetudinem.
59. Licet sacramentaliter absolvi dimidia tate tantum confessos, ratione magni concursus poenitentium, qualis v. g. potest contingere in die magna alicujus festivitatis, aut indulgentiae.
60. Poenitenti habenti consuetudinem peccandi contra legem Dei, naturae, aut Ecclesiae, etsi emendationis spes nulla appareat, nec est neganda, nec differenda absolutio, dummodo ore proferat se dolere, & proponere emendationem.
61. Potest aliquando absolvi, qui in proxima peccandi occasione versatur, quam potest & non vult omittere, quin imò directè & ex proposito quaerit, aut ei se ingerit.

62. Proxima occasio peccandi non est fugienda, quando causa aliqua utilis aut honesta non fugiendi occurrit.

63. Licitum est querere directè occasionem proximam peccandi, pro bono spirituali vel temporali nostro, vel proximi.

64. Absolutionis est capax homo, quantumvis labore ignorantia mysteriorum fidei, & etiam si per negligentiam, etiam culpabilem, nesciat mysterium sanctissimæ Trinitatis, & Incarnationis Domini Jesu Christi.

65. Sufficit illa mysteria semel credidisse.

34. Quicumque autem, cujuscvis conditionis, status & dignitatis, illas, vel illarum aliquam, conjunctim vel divisim, defenderit, vel ediderit, vel de eis disputativè, publicè aut privatim tractaverit, vel prædicaverit, nisi forsitan impugnando, ipso facto incidat in excommunicationem latæ sententiæ, à qua non possit (præterquam in articulo mortis) ab alio, quacumque etiam dignitate fulgente, nisi pro tempore existente Romano Pontifice absolvi. Insuper districtè in virtute sanctæ Obedientiæ, & sub interminatione divini Judicii prohibet omnibus Christi fidelibus, cujuscumque conditionis, dignitatis & status, etiam speciali & specialissimâ notâ dignis, ne prædictas opiniones, aut aliquam ipsarum ad praxim deducant.

35. Tandem ut ab injuriolis contentionibus Doctores, seu Scholastici, aut alii impofterum se abstineant, & ut paci & charitati consulatur, idem Sanctissimus in virtute sanctæ Obedientiæ, eis præcipit, ut tam in libris imprimendis, & manuscriptis, quam in thesibus, disputationibus ac prædicationibus, caveant ab omni censura, & notâ; necnon à quibuscumque convitiis contra eas propositiones, quæ adhuc inter Catholicos hinc inde controversantur, donec à S. Sede recognita, super ipsidem propositionibus judicium proferatur.

CAPUT V.

Doctrina Facultatis Theologica Lovaniensis, propositionibus per Decretum S. D. N. Innocentii XI. condemnatis opposita, à Deputatis ejusdem Facultatis, eodem S. D. N. ad examen prop' sita, Apostolicoque ipsi's judicio submissa, sed post longissimum examen, summaque in illam præp'entium adversariorum molimina, ab omni censura prohibitioneq'ue libera.

36. Notum est universo Orbi & Urbi 65. propositiones, capite præcedenti recensitas, à S. D. N. Innocentio XI. condemnatas fuisse ad instantiam Deputatorum Facultatis Theologica Lovaniensis, quæ ipsos eum in finem Romam ablegaverat, easdemque propositiones, per eisdem Deputatos, coram eodem sanctissimo Domino in facie totius Ecclesiæ improbarat, & non solum declararat alienas à doctrina sua, sed & S. Sedi detulerat, tamquam Moralis Christianæ corrupelas. Quod ut effi-

cacius præstaret, doctrinam propositionibus illis oppositam, quam se profiteri declaravit, ejusdem Apostolicæ Sedis judicio submisit, illudque examen idem Sanctiss. Dominus Eminentissimis Cardinalibus, per universam Christianam Rempubicam Generalibus Inquisitoribus commisit, adversariis interim Facultatis, per diversa ad id oblata Memorialia, perque editum Librum (cui titulus, *Doctrina Theologica per Belgium manans ex Academia Lovaniensi ab anno 1644. ad informandam S. Sedem, in partes, seu specimina quatuor digesta*) necnon per potentissimos amicos suos, nullum lapidem non moventibus; quo & Facultatis doctrina condemnaretur, & opposita doctrina (sexaginta quinque propositionibus illis comprehensa) à damnatione per Lovanienses sollicitatâ subduceretur, prout fidem faciunt (inter alia) Liber proximè allegatus, & (præter Memorialia plurima sanctissimo Domino oblata) famosum quoddam Memoriale, Sux Catholica Majestati etidem in finem præsentatum; in quo non sola Facultas Theologica Lovaniensis, sed & Canonici Præmonstratenses, Dominicani, Augustiniani, Carmelitæ discalceati, Capucini, &c. damnatæ in Jansenio doctrinæ rei perhibentur, his verbis: *Multa sunt in Belgio Religiones, quæ se à Jansenismo intactas conservant. Unam idem de Præmonstratensibus S. Norberti affirmare liceat: nota est omnibus infectio majoris parvis Monasteriorum hujus Instituti. ... in duabus sacris Familis SS. Augustini & Dominici, vix dabitur grandioris notæ Theologus qui... se Anni Janseniam profiteri ausu. ... Capucinatorum Belgicorum Religio mansisse in duas factiones dividitur, unam Jansenistarum, quam juniores constitunt... nec ab hoc contagio Ordo Carmelitarum discalceatorum in Belgio purus exstet, &c.*

In alio etiam Memoriali anno 1698. eidem Majestati oblato, primariæ Dignitatis Ecclesiasticæ & secularis viri, tam Hispani, quam Belgæ pariter traducuntur. Sed in quo fundata est illa criminatio? in eo quod Religiosi illi in materia Gratiæ & morum, doctrinam profitentur doctrinæ Memorialistarum adversam. Idè ergo (si Superis placet) in Memoriali illo traducuntur ut Jansenistæ. Quâ veritate? quâ justitiâ? quâ charitate? Videant an charitate moveantur, quibus solemne est omnes sibi in materia Gratiæ & morum adversos Jansenismi insimulare, sciantque habere se in istis adversarios, quibus nihil cum Jansenio commune.

Sed quis tandem successus illarum criminatum, Memorialium, Librorum, totque & tantorum moliminum? causa quidem fuere longioris, accuratiorisque examinis, tam doctrinæ Lovaniensium, quam 65. propositionum. Sed post exactissimè discussa specimina, Memorialiaque omnia, sexaginta quinque propositiones quidem, tamquam perniciose scandalosæque, condemnatæ sunt: sed Facultatis Lovaniensis doctrina (sanctissimo Domino

oblata, ut supra) à primo suo articulo ad novissimum, ne uno quidem excepto, immunis exiit à prohibitione & censura; Memoriale verò anni 1698. ab utraque Inquisitione Genera-

li, tam Romana quam Hispanica, proscriptum fuit. Ideò opera pretium existimavi doctrinam illam hic subijcere, eo ordine quo Apostolico examini, judicioque fuit proposita.

DOCTRINA SCHOLÆ LOVANIENSIS 65. propositionibus adverfa.

§. I.

Doctrina circa generales regulas Moralis Christianæ, de ignorantia, inadvertentia, probabilitate.

38 1. **D**uo nobis innata sunt vitia originalia, concupiscentia, & naturalis legis ignorantia.

2. Uti nulla concupiscentia est insuperabilis, ita nulla hujusmodi ignorantia est invincibilis.

3. Quippe sicut omnis illa per divinæ gratiæ auxilium, ita omnis etiam hæc per ejusmodi gratiæ lumen superari potest.

4. Opera igitur nostra, naturali legi contraria, quæ ex tali ignorantia procedunt, à peccato plenè excusari nequeunt, ne favore quidem ullius verisimilitudinis, vel probabilitatis.

5. Ad summum potest subinde mortalis macula dilui in venialem.

6. Quod ipsum tamen locum non habet in his peccatis, quæ primis naturalibus & æternæ legis principiis, aut manifestioribus ejus præceptis adverfantur.

7. Uti de peccatis carnalibus dilucidè docet S. Augustinus, expositione inchoatâ in Epist. Pauli ad Rom. ea ne in ipsis quidem pueris, & adolescentibus, à mortali malitia expurgari per ignorantiam.

8. Si autem actum, legi æternæ & naturali contrarium, numquam plenè excuset ipsius legis ignorantia, multo minùs simplex inadvertentia, seu non reflexio ad malitiam.

§. II.

Doctrina de Virtutibus Charitatis, Fidei & Spei Theologica.

39 1. **F**undamentale, ac primum legis æternæ mandatum, est, Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde, & proximum tuum sicut teipsum.

2. Vocem, *Charitas*, tametsi aliqui Scholastici accipiant pro sola Dei dilectione, quæ est nostra cum Deo per peccatorum remissionem amicitia, S. Augustinus & alii Patres eam sumere solent pro quavis supremi boni casta propter se dilectione. Quasi verò (inquit Augustinus) *aliud sit bona voluntas, quam charitas.*

3. Hinc idem S. Doctor distinguit charitatem natam, nutritam, adultam, robustam, perfectam. Et hanc duplicem; aliam præsentis, aliam futuræ vitæ. Quæ distinctio placet frequenter & S. Thomæ.

4. Itaque charitas & cupiditas, generatum sumptæ, non sunt aliud quam bona & mala

voluntas. Sunt bona & mala radix; quarum hæc solos malos, illa proferre possit solos bonos fructus.

5. Omne opus, ut planè bonum sit, & venialiter quidem in eo peccetur, debet ex tali charitate procedere, & per ipsam referri in Dominum Deum: nec enim, teste Augustino de Sp. & Lit. c. 4. *fructus est bonus, qui de radice charitatis non surgit.*

6. Attamen ista relatio per charitatem perfectam fieri non debet; sufficit enim fieri per charitatem imperfectam.

7. Sed neque necessaria est relatio ex charitate actuali, sive ex charitate super quam fiat actualis reflexio.

8. Hæc namque continua in operibus nostris reflexio, est multis hujus vitæ distractionibus impossibilis.

9. Sufficit ergo quòd opera nostra per charitatem virtualement in Deum referantur.

10. Continua virtualis dilectio versari debet non solum circa Deum, sed etiam circa proximum. Absit ut christiana justitia contenta sit hunc solummodò non odisse, aut illi sola externa impendere officia.

11. Par nobis obligatio est fidei & spei. Etiam per eas obligamur divinæ Majestati continè, saltem virtualiter, adherere.

12. Fides debet esse assensus firmissimus. S. Clemens Alexandrinus docet rectè, firmiter esse omni demonstratione: quare quicumque censet posse esse probabilem dumtaxat estimationem, jampridem damnatus est in Petro Abaylaro.

13. Debet esse non naturalis, aut latè dicta, sed omninò supernaturalis, & innixa auctoritati Dei loquentis, per quam credantur, quæ divinitus revelata & promissa sunt.

14. Ad justitiam & salutem necessaria fides expressè debet tendere in unam divinæ Majestatis essentiam, ac in tres Personas. Item in Deum remuneratorem: tamen in Christum Mediatorem. Novisse debet ejus Incarnationem, Passionem, Mortem, Resurrectionem.

15. Horum omnium expressa fides, est necessarium justificationis medium. Quicumque vel unum eorum ignorant, licet baptizati sint, sunt ex illorum numero, de quibus ad S. Petrum Alexandrinum clamavit olim Angelus, ut quid hic jactatis vacua marsupia?

16. Hinc Episcopi, Presbyteri, Curati, alique omnes animarum Directores, rigidissimè obligantur fidelem populum de iis omnibus plenè instruere; quod præceptum meritò innovavit Synodus Tridentina.

§. III.

De Juramento & Mendacio.

40 I. **S**ic verbis utendum est, ut id quod dicitur, consideratis simul circumstantiis, quas obviè possit audiens intelligere, sit conforme menti loquentis.

2. Si aliter fiat cum juramento, perjurium est; si citra juramentum, mendacium. Quod neutrum ulla utilitate aut necessitate excusari potest.

§. IV.

De Homicidio.

1. **N**on dedit Dominus vitæ & necis homini privato potestatem, ut res suas temporales, aut honorem, imò pudicitiam cum invaloris cade tueatur.

2. Aliqui affirmant injustum vitæ aggressorem posse occidi, aliqui negant. Hi S. Thomam sibi favere arbitrantur.

§. V.

De Furto, Restitutione, Detractione, Simoniâ & Luxuriâ.

1. **S**uprapositos (id est in Decreto Innocentii XI. capite præcedenti relatos) de furto, detractione, simoniâ & luxuriâ articulos non admittit, sed passim impugnat.

2. Circa luxuriam specialiter docet post S. Augustinum, & alios Patres & Doctores, actum conjugii, ut omni defectu veniali careat, exerceri debere, vel generandæ prolis gratiâ, quæ deinde Christo regeneretur, vel ut debito conjugalibus justitiæ satisfiat.

§. VI.

De Præceptis Ecclesiæ, Festis servandis, Missa auditione, Horis recitandis, Communionis annua, Culu Sanctorum.

Lovaniensis nihil hæc tradunt singulare, docent quæ Tridentina Synodus & sancta Mater Ecclesiæ.

§. VII.

De Confessione, Contritione, Absolutione, Satisfactione.

41 I. **F**requens Confessio & Communio, dum rectè fiunt, sunt plurimum laudandæ & fructuosæ.

2. Venialium etiam peccatorum, licet citra culpam taceri, & multis aliis remediis expiari possent, frequens Confessio rectè & utiliter fit, & citra omnem præsumptionem.

3. Servilis gehennarum metus nequaquam in sua substantia malus est, sed bonus & utilis. Attamen ipsi soli insistens attritio, etiam cum Sacramento, non sufficit ad justificationem; quia, ad accipiendam hanc gratiam, oportet credere, sperare, ac Deum propter se diligere.

Tom. I.

4. Vera attritio debet esse dolor animi, ac detestatio animi de peccato commisso, cum proposito non peccandi de cætero, excludens voluntatem peccandi. Attamen non debet includere perfectam charitatem, quæ hominem Deo reconciliat, priusquam hoc Sacramentum actu suscipiatur.

5. Nihilominus debet esse, licet imperfecta, tamen vera Dei charitas, quæ pœnitens Dominum Deum, tamquam omnis justitiæ fontem, diligit, idèdque peccata sua detestetur & oderit. Eam aliqui appellant charitatem affectu super omnia.

6. Pœnitens Confessario priorem, inveteratam præsertim, peccandi consuetudinem ex conducentibus ad ejus medelam rationibus interroganti debet obedire.

7. Etiam exprimens circumstantiâ intra eandem speciem notabiliter aggravantes.

8. Absolutionis denegatio, aut dilatio, quandoque est necessaria, quandoque utilis, quandoque perniciofa. Quare Confessario non sola scientia est necessaria, sed etiam prudentia. A Domino Deo postulare debet gratiam discernendorum spirituum.

9. Dicta dilatio aut negatio, dum est dumtaxat utilis, non potest exerceri in pœnitentem invitum.

10. Causæ quæ ipsam faciunt necessariam, sunt præsertim tres. Prima, est ignorantia articulorum necessariorum fidei. Secunda, defectus dispositionis, puta contritionis. Tertia, proxima peccandi occasio, quæ vel ex natura rei, vel ex qualitate personæ est talis.

11. Aliquot duarum postremarum exempla adducit in sua Romana Synodo S. Gregorius VII. *Falsas pœnitentias dicimus, quæ non secundum auctoritatem SS. Patrum pro qualitate pœnitentium imponuntur. Idèdque quicumque miles, vel negotiator, vel alicui officio deditus, quod sine peccato exerceri non potest, si culpæ gravioribus irretitus ad pœnitentiam venerit, vel qui bona alicuius injustè detinet, vel qui odium in corde gerit, recognoscat se veram pœnitentiam non posse peragere, per quam ad æternam vitam valeat pervenire, nisi arma deponat, ulteriusque non ferat (nisi consilio Religiosorum Episcoporum pro defendenda justitiâ) vel negotiationem derelinquat, vel officium deserat, & odium ex corde dimittat, bonaque quæ injustè abstulit, restituat. Ne tamen desperet, interim quidquid boni facere poterit, hortamur ut faciat, ut Omnipotens Deus cor illius illustret ad pœnitentiam.*

12. Confessarius obligatur pro qualitate criminum, & pœnitentium facultate, salutare & convenientes injungere satisfactiones. Qui indulgentius agit, & levissima quædam opera injungit pro gravissimis delictis, communi- cat peccatis alienis.

13. Istiusmodi salutare pœnitentias peccator acceptare, & adimplere tenetur.

14. Graviorum delictorum pœnitentiam ante absolutionem explere, est ex variis causis sanctissimum. Istius tamen moris necessitatem

abstulit materna Ecclesiae clementia, nec videtur reducenda, nisi sic Ecclesiae Romanae videretur.

- 42 Haecenus Facultatis Lovaniensis doctrina Apostolicae Sedi ad examen oblata, post distributumque examen, nulla in parte notata. Quam hic referre placuit, ut omnibus compertum sit, illius in toto vel in parte defensores, damnatae vel notatae ab Ecclesia doctrinae reos non esse, nec ut tales absque injuria praevagationeque praeepti S. D. N. Innocentii XI. traduci posse. Nec solam illam doctrinam iidem Deputati Apostolice examini subjecerunt, sed & doctrinam de Gratia contentam libro, cui titulus: *Censura Facultatis Lovaniensis, &c.* post cujus trimestre examen, jussu S. Sedis institutum, Assessor S. Officii Deputatus dixit, doctrinam eo libro contentam sine offensa S. Sedis teneri, docerique posse, prout iidem Deputati reduces testati sunt, oblato ad testimonium veritatem juramento. Verumque esse testimonium ipsorum argumentis irrefragabilibus demonstrat Augustinus le Blanc S. Theologiae Doctor in Historia Congregationum de auxiliis l. 1. c. 9. 10. 11. & 12. Nec certe credibile est, nullum iudicium, post trimestre illud examen, subsecutum esse. Vel ergo post illud exiti immunis a censura, prohibitioneque, vel non? si primum, hoc est quod intenditur. Si secundum, ubi censura, ubi prohibitio, post examen illud subsecuta? Nullam producant vel producere possunt adversarii, qui certissime producerent, & cum strepitu insultationeque de more producerent, si talis censura existeret. Quo enim cum strepitu Alexandri VIII. Decretum in propositiones xxxi. non produxerunt?

C A P U T V I.

Decretum Sanctissimi Domini Nostri Innocentii XI. quo Amadaei Guimenii Liber, cui titulus: Adversus quorundam expostulationes, contra nonnullas Jesuitarum opiniones Morales, &c. sub excommunicationis poena interdicitur, & flammis aboleri iubetur, velut continens doctrinam non sanam, perniciosam, animarum infestivam, & in aeterna salutis detrimentum adductivam.

- 43 Innocentius Papa XI. Ad perpetuam rei memoriam. Cum, sicut accepimus, Liber quidam, cui titulus: Adversus quorundam expostulationes, contra nonnullas Jesuitarum opiniones Morales, Authore Amadaeo Guimeno, &c. Bambergae & Panormi anno 1657. & subinde Valentiae, Lugduni, & Madrii anno 1664. additis nonnullis opinionibus non sanis, sub alio titulo, videlicet: Amadaei Guimenii Lomariensis, olim Primarii S. Theologiae Professoris Opusculum, singularia universae ferè Theologiae Moralis complectens, adversus quorundam expostulationes contra nonnullas Jesuitarum opiniones Morales, typis recusus: non solum 5. Aprilis 1666. à Congregatione tunc existentium S. R. E. Cardinalium, Indici librorum

prohibitorum & expurgandorum praeposita; sed etiam die 12. Septembris 1675. à Congregatione ejusdem S. R. E. Cardinalium, in tota Republica Christiana, contra haereticam pravitatem Generalium Inquisitorum, à Sede Apostolica specialiter deputatorum, iteratò prohibitus fuerit. Et nihilominus nonnulli, propriae salutis immemores, librum eundem legere & retinere, damnabili lectione, usu, & praxi praesumant. Nos, cujus gregis sui curam commisit Altissimus, periculis animarum, quae ex usu & praxi perniciose doctrinae dicto libro tradita, infici, & in aeternae salutis detrimentum adduci possent, Pastoralis charitate occurrere cupientes, motu proprio, & ex certa scientia, & matura deliberatione nostris, deque Apostolicae potestatis plenitudine, librum praedictum, sub utroque supra expresso tenore, aliove quocumque titulo, nomine, & idiomate, sive in praedictis, sive in aliis quibusvis locis haecenus typis impressum, ac etiam manu descriptum, & quandocumque (quod absit) imprimendum & describendum, tenore praesentium damnamus, reprobamus, & denuò prohibemus, ac pro damnato, reprobo & prohibito haberi volumus, illiusque impressionem, descriptionem, lectionem, retentionem & usum, omnibus & singulis Christi fidelibus, etiam specificè & individuè mentione & expressione dignis, sub poena excommunicationis per contrahentes, ipso facto, absque alia declaratione incurrenda, à qua nemo à quoquam, praeterquam à nobis, seu Romano Pontifice, pro tempore existente, nisi in articulo mortis, absolutionis beneficium valeat obtinere, omnino interdicimus. Porro quicumque librum hujuscemodi penes se habuerint, illum statim atque praesentium notitia ad eos pervenerit, locorum Ordinariis, vel haereticae pravitatis Inquisitoribus, tradere atque consignare teneantur. Hi vero exemplaria sibi tradita illico flammis aboleri curent, &c. Datum Romae apud sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die 17. Septembris 1680. Pontificatus nostri anno quarto. Haecenus Innocentius XI. Cui malè quidam Recentior (de numero eorum, qui sola ea Decreta Apostolica praedictis suis consentanea reverenter suscipiunt) opponit Alexandrum VII. quasi ipse in reprobatione censurae Parisiensis declaraverit propositiones Amadaei Guimenii esse regulas actionum moralium, gravissimorum Scriptorum auctoritate, perpetuoque Catholicorum usu probatas, quas Innocentius ad flammam damnavit, tamquam pestilentis & perniciosas. Si quidem Alexander id potius narrative quam ultimò definitivè declaravit, uti constat ex adjecta clausula, quae ulterius de iis examen sibi, ac S. Sedi Apostolicae reservavit. Deinde solum declaravit, ex illo libro, & alio Jacobi Vernantii perperam à Parisiensibus censuratas esse propositiones aliquas; non verò negavit fuisse in eodem Amadaei libro alias propositiones merito censurabiles, quarum aliquas ipse etiam postea censuravit.

CAPUT VII.

Decretum Alexandri VIII. de 24. Augusti
1690. adversus propositiones duas nimis laxas.

44 **E**st tenoris sequentis: „ SS. D. N. Alexan-
„ der Papa VIII. non sine magno animi sui
„ mœrore audivit duas theses, seu propositiones,
„ unam denuò, & in majorem animarum fide-
„ lium perniciem suscitari; alteram de novo
„ erumpere. Et cum sui Pastoralis officii munus
„ sit, oves sibi creditas à noxiis pascuis averte-
„ re, & ad salutaria semper dirigere, dictarum
„ thesium, seu propositionum examen pluribus
„ in S. Theologia Magistris, & deinde Eminen-
„ tissimis & Reverendissimis DD. Cardinalibus,
„ còntra hæreticam pravitatem Generalibus In-
„ quisitoribus, sedulo commisit, qui pluries &
„ maturè discussis infrascriptis thesibus, seu pro-
„ positionibus, super unaquaque ipsarum sua suf-
„ fragia Sanctitati Suae sigillatim exposuerunt.
„ 1^a. Bonitas objectiva consistit in conve-
„ nientia objecti cum natura rationali. Formalis
„ verò in conformitate actus cum regula mor-
„ rum. Ad hoc sufficit ut actus moralis tendat
„ in finem ultimum interpretativè. Hunc homo
„ non tenetur amare, neque in principio, ne-
„ que in decursu vitæ suæ moralis.

2^a. Peccatum philosophicum, seu mo-
„ rale, est actus humanus disconveniens na-
„ turæ rationali, & rectæ rationi. Theologicum
„ verò & mortale, est transgressio libera divinæ
„ legis. Philosophicum, quantumvis grave in
„ illo qui Deum vel ignorat, vel de Deo actu
„ non cogitat, est grave peccatum, sed non est
„ offensa Dei, neque peccatum mortale, dis-
„ solvens amicitiam Dei, neque æternâ penâ
„ dignum.

Quibus peractis, Sanctissimus, omnibus
„ plenè & maturè consideratis, primam thesim
„ seu propositionem declaravit hæreticam, & ut
„ talem damnandam, & prohibendam esse, si-
„ cuti damnat & prohibet, sub censuris & pœ-
„ nis còntra hæreticos. in jure expressis. Se-
„ cundam thesim seu propositionem declaravit
„ scandalosam, temerariam, piarum aurium
„ offensivam & erroneam, & uti talem damnan-
„ dam & prohibendam esse, sicuti damnat &
„ prohibet: ita ut quicumque illam docuerit,
„ defenderit, ediderit, aut de ea disputaverit
„ publicè, seu privatim tractaverit, nisi forsan
„ impugnando, incidat in excommunicationem,
„ à qua non possit (præterquam in articulo mor-
„ tis) ab alio, quacumque etiam dignitate ful-
„ gente, nisi à pro tempore Romano Pontifice
„ absolvi, &c.

PROLEGOMENON QUINTUM.

De querelis adversus Ethicem severiorem.

CAPUT PRIMUM.

Querela sub Pio V. Innocentio XI. & Alexandro VIII.

- 1 **S**eculo decimo sexto querela graves Pio
V. delatae sunt, adversus varias pro-
positiones, vulgò Bajanas, quas ipse
per Bullam, Prolegomeno sequenti exhiben-
dam, condemnavit.
- 2 Anno verò 1679. (sæculi decimi septimi)
ut primùm Româ discesserant, Deputati Lovanien-
ses, P. Porterus (Minorita Hibernus) Innocentio XI. examinandas obtulit 104. pro-
positiones doctrinæ per Belgium (ut aiebat)
manantis è schola Lovanienfi. Qua in re fide-
lis delator non fuit, utpote libris publicis ma-
nifestè convictus, earum nonnullas designatis à
se Scriptoribus per imposturam attribuisse.
- 3 Quidquid sit, Innocentio XI. displicuit, Lo-
vanienteses, vix Româ egressos, taxari, cum
toto biennio, & quatuor mensibus, quibus
steterant ad tribunal ipsius, accusare eos nemo
ausus fuisset; cum tamen tempus jam oppor-
tunum tunc fuisset accusandi ipsos coram le-
gitimo Judice, si quis adversus ipsos quere-
lam habuisset. Quia tamen Porterus Hispani-
ci Legati munitus erat autoritate, Innocen-

tius XI. propositiones illas 104. examinandas
dedit Theologis, qui ex iis 32. (cæteris ne-
glectis) maturius examinandas selegerunt. Quo-
rum, & Cardinalium (Generalium Inquisito-
rum) auditis suffragiis, Innocentius XI. super
iisdem consuluit tum Theologos doctissimos,
tum sapientissimum Cardinalem Grimaldi. A
quo quia (uti Romanæ nuntiaverunt Litteræ)
responsum accepit, propositionum illarum cen-
suram, ob terminorum æquivocationem, am-
biguitatemque partium utilitatis Ecclesiæ allatu-
ram; multum verò turbarum, dissensionum
& inconvenientiùm, censuram Pontifex no-
luit promulgare, nec autorizare. Ne eà plu-
res abuterentur (uti reverà jam abutuntur)
ad evertendas præcipuas Moralis Christianæ
regulas, à SS. Patribus unanimi consensu tra-
ditas. Verùm Successori ipsius Alexandro VIII.
(qui in censuram propensus fuerat tempore
Innocentii XI.) visum est, eam promulgare.
Et idèò cum omni veneratione suscipiendum
est Decretum ipsius, pro quo, ut iisdem Lit-
teris nuntiatum fuit, verus examen (sub In-